

EKOSFER
Solutions, s.r.o.

Kontrola a čištění budek pro ptáky a netopýry

Město Chrudim
Hnízdní sezóna 2024

Listopad 2024

Kontrola a čištění budek pro ptáky a netopýry

Město Chrudim

Hnízdní sezóna 2024

Obsah

1. Úvod.....	1
1.1. Smluvní vztahy a činnosti v území.....	1
1.2. Cíle prací	1
2. Lokalizace území.....	1
3. Metodika	2
4. Výsledky kontroly 2024	3
4.1. Obsazenost budek ptáky.....	3
4.1.1. Sýkorníky	3
4.1.2. Špačníky.....	3
4.2. Obsazenost budek blanokřídlým hmyzem a savci	3
4.2.1. Sýkorníky, špačníky.....	3
4.3.2. Netopýrníky.....	3
5. Meziroční porovnání sezón 2022-2024.....	7
6. Souhrn	8
7. Celkový stav sítě budek.....	8
8. Mapové podklady.....	9

Pro: MĚSTO CHRUDIM
Resselovo náměstí 77
537 16 Chrudim
IČO: 00270211, DIČ: CZ00270211
Objednávka č.: 16/1/24/10

E-mail: ales.svoboda@ekosfer.cz
Tel.: +420 720 061 296

Autoři: Jan FELGER
Mgr. Aleš SVOBODA, Ph.D.
Mgr. Naděžda GUTZEROVÁ

Zpracoval: EKOSFER Solutions, s.r.o.
Hradecká 566
503 46 Třebechovice p. O.
IČ: 06082530, DIČ: CZ06082530

Foto: EKOSFER Solutions, s.r.o.

Třebechovice pod Orebem, listopad 2024.

1. Úvod

1.1. Smluvní vztahy a činnosti v území

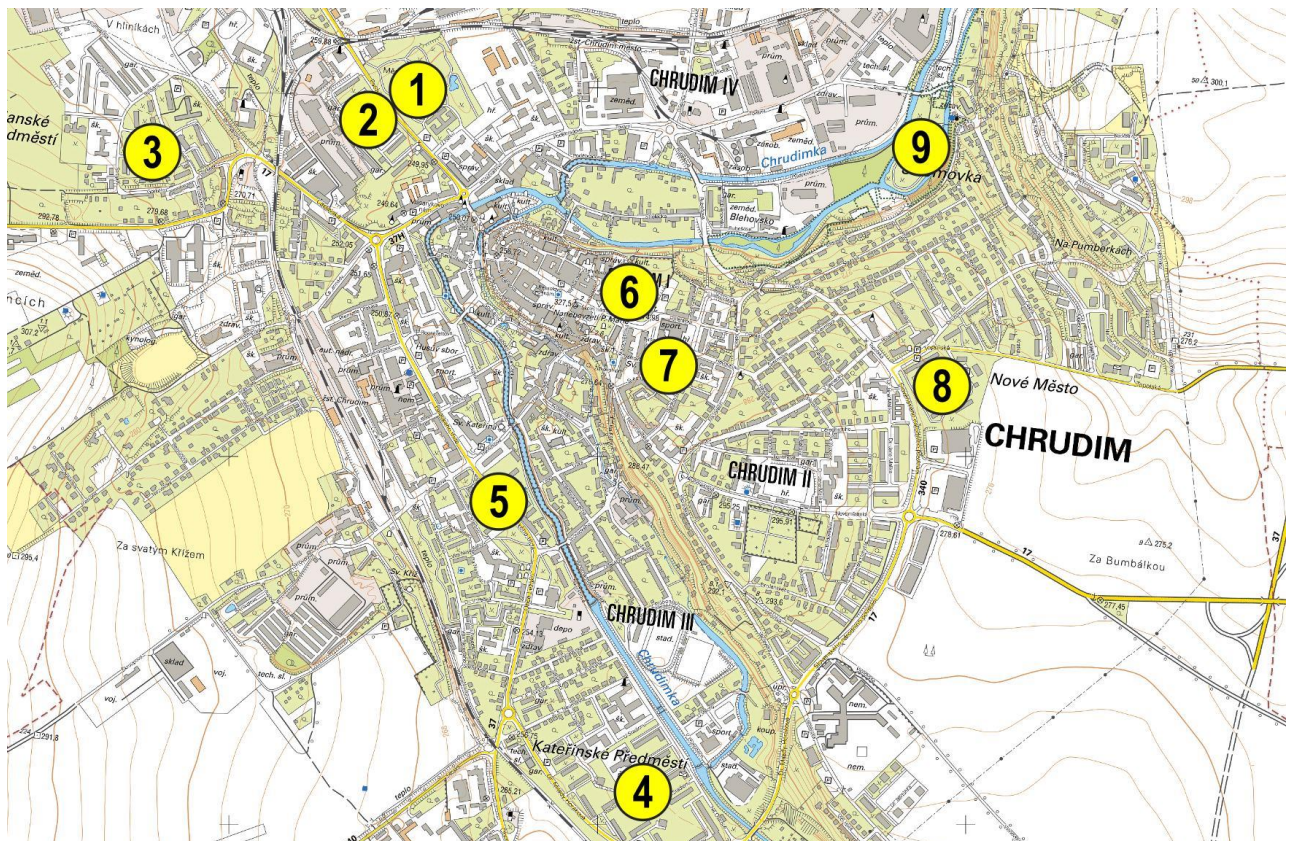
EKOSFER Solutions, s.r.o. provedla v roce 2022 původní instalaci sítě budek pro ptáky a netopýry v prostoru města Chrudim. Vyvěšení bylo provedeno v rámci projektu Města Chrudim: **Vraťme ptačí zpěv do města!** Instalováno bylo celkem 135 kusů budek, třech konstrukčních typů na devíti lokalitách. Doplňkově byla na pěti lokalitách osazena krmítka pro přezimující druhy a pro zvýšení atraktivity území potenciálních hnízdičů. Po ukončení hnízdní sezóny 2024 byly instalované budky zkontrolovány a vyčištěny. Výsledky této činnosti a meziročního porovnání jsou obsahem předkládané zprávy.

1.2. Cíle prací

Hlavními cíli prací bylo: navýšení počtu hnízdních stanovišť pro dutinové druhy ptáků v rámci intravilánu, navýšení počtu potenciálních denních úkrytů netopýrů, příspěvek k biologické ochraně stromů, zajištění náhradních stanovišť po případném kácení a prořezávce, výzkum a inventarizace hnízdní ptáků v městském prostředí, posílení environmentálního povědomí obyvatel a návštěvníků, možnost vytváření didaktických materiálů nebo provádění přednášek pro laickou i odbornou veřejnost.

2. Lokalizace území

Lokality instalace budek pro ptáky a netopýry na území města Chrudim. 1 – Městský park, 2 – Sídliště Leguma, 3 – Rozhledna, 4 – U Stadionu, 5 – Palackého třída, 6 – Klášterní zahrady a Školní náměstí, 7 – Michalský park, 8 – Stromovka, 9 – Park Střelnice, Podklad: Základní mapa ČR, ČÚZK

3. Metodika

Kontrola všech typů budek byla provedena dne 14.11.2024. Budky byly vyhledávány dle GPS pozic uložených během instalace. Jednotlivé pozice byly odlišeny dle inventarizačních čísel uvedených přímo na budce. Po kontrole technického stavu byla provedena determinace organismů obsazujících budku. Následně bylo provedeno vyčištění budky pro opětovné využití v příští hnízdní sezóně a zavěšení do původní pozice nebo i případné převěšení budky na vhodnější stanoviště. V průběhu prací byly prováděny drobné opravy nebo doplnění sítě budek.

Sledována byla obsazenost jednotlivých typů budek ptáky, případně savci a blanokřídlým hmyzem. Identifikace druhů ptáků, které dané budky využívaly, byla prováděna podle typu použitého hnízdního materiálu, vývržků, vajec, peří nebo uhynulých mláďat. Pro výpočet obsazenosti budek ptáky byly použity budky s dokončenými hnízdy. Budky odcizené nebo případně zničené pracemi, které nemohly být využity ke hnízdění, nebyly v dané hnízdní sezóně započítány.

Pohnízní kontrola budek v roce 2024

4. Výsledky kontroly 2024

4.1. Obsazenost budek ptáky

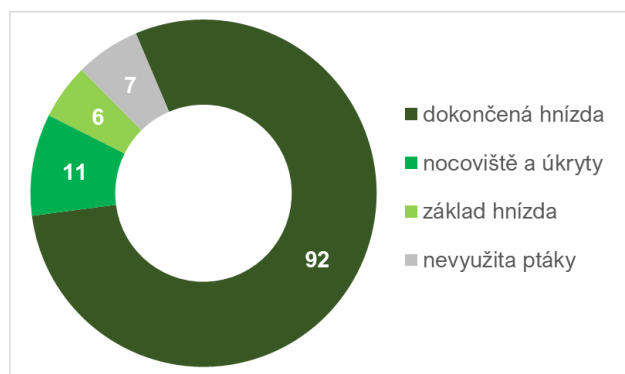
4.1.1. Sýkorníky

Na základě kontroly a čištění budek pro drobné pěvce bylo jejich **využití ptáky** v roce 2024 vypočteno na **94 % (109/116)** – zahrnuje dokončená hnízda, základy hnízd, nocoviště ptáků. **Dokončená hnízda** ptáků byla nalezena v celkem **79 % (92/116)** budek.

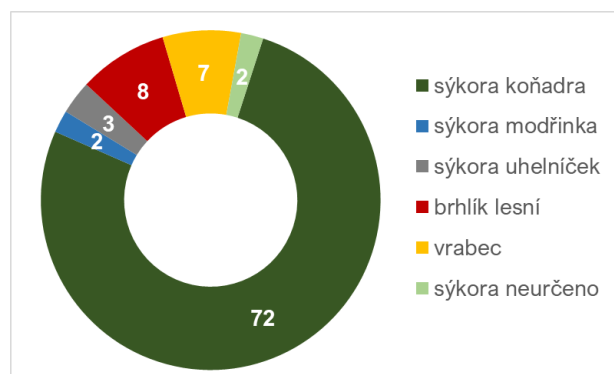
Budky byly využívány ke hnízdění nejméně **5 druhů ptáků** (sestupně): sýkora koňadra (*Parus major*), brhlík lesní (*Sitta europaea*), vrabec (*Passer montanus/ domesticus*), sýkora uhelníček (*Periparus ater*), sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*).

Základy hnízd (nedokončená hnízda) ptáků byly zaznamenány u dalších 5 % (6/116) sýkorníků. Nocoviště ptáků byla nalezena v 9 % (11/116) budek, celkem 6 % (7/116) budek zůstalo v roce 2024 nevyužito ptáky.

Využití sýkorníků ptáky na lokalitě Chrudim, město v sezóně 2024 (n=116).

Druhy ptáků v sýkornících na lokalitě Chrudim, město v sezóně 2024 (n=92).

4.1.2. Špačníky

V hnízdní sezóně 2024 byly budky pro špačky obecné (*Sturnus vulgaris*) využity ptáky ze **100 % (13/13)**. Nalezena byla hnízda brhlíka lesního (n=1), sýkory koňadry (n=3) a špačka obecného (n=7). Celkem tři budky byly využity jako nocoviště ptáků, v jednom případě bylo nalezeno nedokončené hnízdo špačka obecného.

4.2. Obsazenost budek blanokřídlým hmyzem a savci

4.2.1. Sýkorníky, špačníky

Pobytové stopy blanokřídlého hmyzu nebyly v roce 2024 zaznamenány. V případě savců byly zjištěny pobytové stopy v jediném sýkorníku. Jednalo se pravděpodobně o některého zástupce z čeledi Myoxidae; s ohledem na stav a stáří pobytových stop nebylo možné druh spolehlivě určit.

4.3.2. Netopýrníky

Pobytové stopy savců nebyly v tomto typu budek v roce 2024 zjištěny. Celkem 33 % netopýrníků (2/6) bylo využito jako nocoviště ptáků.

Výběr pobytových stop v budkách na lokalitě Chrudim, město v roce 2024.

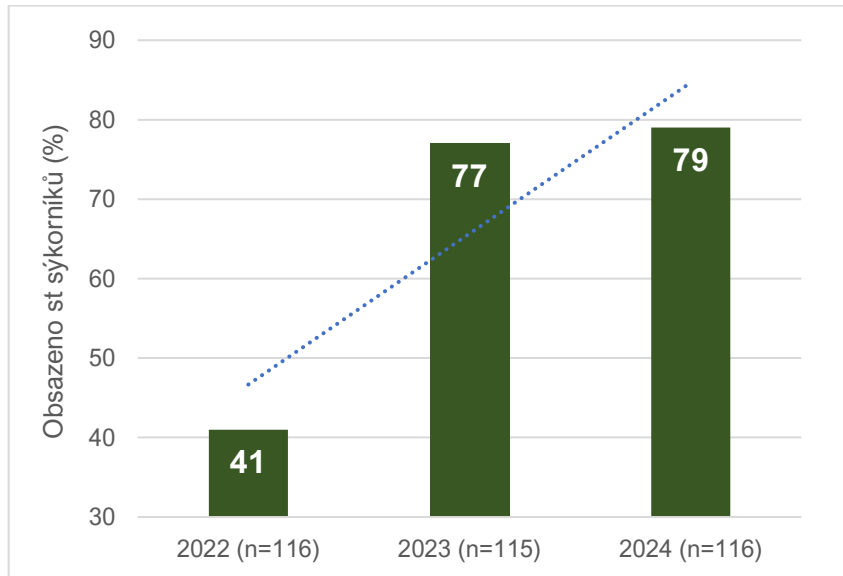

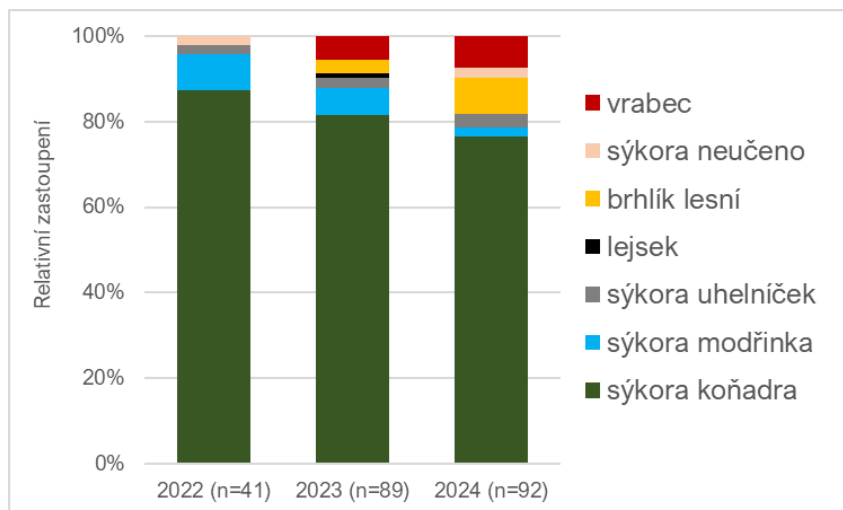

5. Meziroční porovnání sezón 2022-2024

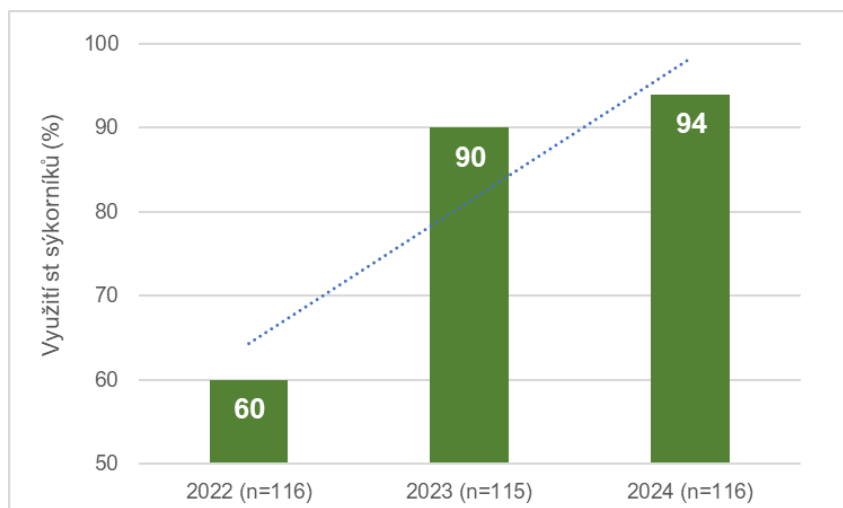
Obsazenost budek ptáky (dokončená hnízda) na lokalitě Chrudim, město v letech 2022-2024.

Druhové zastoupení dutinových hnízdičů v budkách na lokalitě Chrudim, město v letech 2022-2024.

Celkové využití budek ptáky (nocoviště, základy a dokončená hnízda) na lokalitě Chrudim 2022-2024.

6. Souhrn

EKOSFER Solutions, s.r.o. v roce 2024 provedla kontrolu a čištění budek pro ptáky a netopýry na území města Chrudim.

Využití sýkorníků ptáky bylo vypočteno na **94 %** (meziročně +4 %). Dokončená hnízda ptáků byla nalezena celkem v **79 % sýkorníků** (meziročně +2 %). Sýkorníky byly využívány **5 druhů ptáků** (meziročně -1 druh), a to: sýkora modřinka, s. koňadra, s. uhelníček, brhlík lesní, vrabec. Výskyt savců byl shodně jako v hnízdní sezóně 2023 zjištěn v jediném sýkorníku.

Špačníky byly ze 100 % využity ptáky (meziročně +31 %). Zjištěny byly druhy: špaček obecný, sýkora koňadra, brhlík lesní. Netopýrníky nebyly v roce 2024 využity cílovou skupinou organismů, třetina z nich byla alespoň využita jako nocoviště ptáků.

S ohledem na výše zmíněné výsledky lze hnízdní sezónu 2024 považovat za úspěšnou. Do budoucna lze doporučit rozšíření sítě budek pro ptáky o další vhodné lokality na území města Chrudim i v jeho okolí.

7. Celkový stav sítě budek

Stav sítě budek na lokalitě Chrudim, město; listopad 2024.

Lokalita/ typ budky	Sýkorník	Špačník	Netopýrník	Celkem na lokalitu	Krmítko
Městský park	20	3	2	25	1
Sídlíště Leguma	10	1		11	
Rozhledna	12	1	1	14	1
U Stadionu	20	3	1	24	
Palackého třída	13	2		15	
Klášteří zahrady a Školní náměstí	4			4	1
Michalský park	10		1	11	1
Stromovka	12	2		14	
Park Střelnice	15	1	1	17	
Celkem budek	116	13	6	135	5

8. Mapové podklady

GPS záznam budek na lokalitě Chrudim, město. Podklad: Základní mapa, ČÚZK.

